

Zubní kaz

Zubní kaz je nejčastější **infekční onemocnění**. První teorií o příčinách vzniku zubního kazu byla **Millerova chemicko-parazitární teorie z roku 1898**. Dosud se ji nepodařilo vyvrátit. ^[1]

Příčiny vzniku zubního kazu

1. Bakterie – kariogenní organismy
  - a) Streptococcus (*S. mutans*, *S. sanguis*, *S. mitis*, *S. salivarius*)
  - b) Lactobacily
  - c) Aktinomycety
  - d) Fusobacterie
  - e) Bacillus subtilis
2. Nízkomolekulární sacharidy (zkvasitelné uhlohydráty (sacharóza, maltóza, laktóza) produkující organické kyseliny)
3. Zubní plak
4. Špatná ústní hygiena
5. Kvalita tvrdých zubních tkání (částečně podmíněna geneticky)

Bakterie jsou schopné aerobní glykolýzou rozkladu cukrů a demineralizace skloviny. Sliny podporují samoočišťování zubů, čímž snižují riziko vzniku zubního kazu.

Predilekční místa vzniku zubního kazu

Mezi takto označovaná místa řadíme **jamky, rýhy, styčné plochy, cervikální třetinu zubu, obnažené kořeny, foramina céka**.

Rozdělení zubního kazu

Existuje několik různých možností, jak rozdělit zubní kazy. ^[2]

1. Podle postižení tvrdých zubních tkání:
  - a) kaz skloviny,
  - b) kaz dentinu,
  - c) kaz cementu;
2. podle rychlosti průběhu:
  - a) **akutní** kaz (caries acuta) – kazivé hmoty jsou světle žluté a kaz se rychle šíří,
  - b) **chronický** kaz (caries chronica) – kaz má pomalý průběh a kariézní léze je tmavě zbarvena,
  - c) **zastavený** kaz – tmavě pigmentovaný se zcela tvrdou spodinou;
3. podle vztahu k vitální zubní dřeni:
  - a) **povrchní** kaz (caries superficialis),
  - b) **střední** kaz (caries media),
  - c) kaz **blízký dřeni** (caries profunda pulpa proxima),
  - d) kaz **penetrující** do dřene (caries profunda ad pulpam penetrans);
4. podle charakteru průběhu kazu v dentinu:
  - a) kaz **podminující** – málo ve sklovině, ale hlavně v dentinu těsně pod sklovinou,
  - b) kaz **penetrující** – vede rychle ke dřeni;
5. podle místa výskytu na zubu:
  - a) **primární** kaz – tj. na intaktním zubu,
  - b) **sekundární** kaz – tj. vedle stávající výplně,
  - c) **recidivující** kaz – tj. pod stávající výplní (následek špatného ošetření).

Penetrující kaz

Podminující kaz

Primární kaz

Sekundární kaz

Recidivující kaz

Odkazy

Související články

- Zubní plak
- Kaz skloviny
- Kaz dentinu
- Kaz cementu

Externí odkazy

- Zubní kaz

Reference

1. MAZÁNEK, Jiří a František URBAN, et al. *Stomatologické repetitorium*. 1. vydání. Praha : Grada Publishing a.s, 2003. 456 s. ISBN 80-7169-824-5.
2. SVOBODA, Otto, et al. *Stomatologická propedeutika : Učebnice pro lékařské fakulty*. 1. vydání. Avicenum, 1984. 392 s.

Použitá literatura

- MAZÁNEK, Jiří a František URBAN, et al. *Stomatologické repetitorium*. 1. vydání. Praha : Grada Publishing a.s, 2003. 456 s. ISBN 80-7169-824-5.
- SVOBODA, Otto, et al. *Stomatologická propedeutika : Učebnice pro lékařské fakulty*. 1. vydání. Avicenum, 1984. 392 s.